

ZSV

Březen 2022

Základní statistické charakteristiky

Počet účastníků: 3540

Čistá úspěšnost: 43,0 %

Korig. úspěšnost: 43,3 %

Hrubá úspěšnost: 52,4 %

Průměrné skóre: 25,4

Medián skóre: 25,0

Počet úloh: 60

Max. možné skóre: 59,0

Max. dosažené skóre: 54,0

Min. možné skóre: -19,7

Min. dosažené skóre: -2,3

Směr. odchylka skóre: 9,7

1. Člověk a společnost

1.

Tento psychologický směr začal vznikat v Rakousku na přelomu 19. a 20. století. Jeho zastánci upozorňovali na vliv nevědomých procesů v lidském prožívání. Zakladatelem tohoto směru byl psychiatr narozený na území dnešní České republiky.

Jaký psychologický směr je popsán ve výše uvedeném textu?

- (A) Gestalt psychologie
- (B) **Hlubinná psychologie**
- (C) Behaviorismus
- (D) Pozitivní psychologie

2.

Minnesotská studie dvojčat byla prováděna na jednovaječných dvojčatech. Ta, ač měla téměř totožné geny, od časného dětství vyrůstala odděleně, mnohdy i v kulturně naprosto odlišném prostředí. Zmíněná studie prokázala, že ač se dvojčata od doby, kdy začala vyrůstat odděleně, nikdy nesetkala, přesto vykazovala ve svém chování řadu podobností, a to i v preferenci barev, jídel a oblečení. Které z následujících paradigmat Minnesotská studie svými zjištěními podporuje?

- (A) **Nativismus, neboť dle nativismu jsou vlastnosti osobnosti dány individuální genetickou výbavou.**
- (B) Empiricismus, neboť dle empiricismu jsou pro všechny vlastnosti osobnosti určující vlivy prostředí a výchova.
- (C) Epigenetiku, neboť vlivy prostředí mají vliv na fenotyp – expresi genů.
- (D) Naturalismus, neboť objektivní realita se řídí přírodními zákony, které se podílejí na vzhledu a chování lidí.

3.

Úloha typu číselný rozsah slouží k vyšetření úrovně _____. Vyšetřované osobě se postupně nahlas předčítají série číslic, přičemž každá další série obsahuje o jednu číslici více než série předchozí. Úkolem vyšetřované osoby je danou sérii nahlas zopakovat. V předčítání číselných sérií pokračujeme, dokud vyšetřovaná osoba neudělá chybu ve druhé po sobě jdoucí sérii.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo do výše uvedené věty tak, aby byla napsána věcně správně?

- (A) zaměřené pozornosti
- (B) vizuální percepcie
- (C) **krátkodobé paměti**
- (D) krystalické inteligence

4.

1. Pavel je výbušný, má někdy potíže se sebeovládáním, snadno se rozčílí, ale také na své rozčilení rychle zapomene. Je družný, hovorný, ale nemůže říci, že by měl stálá a hluboká přátelství.	A. procesy
2. Lucka se dnes probudila do šedého dne. Od rána má ponuru náladu, která se příliš nezměnila ani informací o jedničce z testu z matematiky.	B. stavy
3. Dušan počítá příklad z fyziky a do operační paměti ukládá jednotlivé kroky. Jakmile každý krok vyřeší, ihned jej zapomíná.	C. dispozice
4. Agáta se přes prázdniny naučila nový styl plavání a s radostí tuto dovednost nyní využívá při návštěvách Máchova jezera.	D. vlastnosti

Psychické jevy mají různou délku trvání, což nám umožňuje je na základě převážně časového hlediska rozdělit na psychické procesy, stavy, specificky získané dispozice a vlastnosti. Která z následujících možností správně přiřazuje jednotlivé jevy k uvedeným situacím?

- (A) 1C, 2B, 3A, 4D
- (B) 1D, 2A, 3C, 4B
- (C) 1B, 2D, 3A, 4C
- (D) **1D, 2B, 3A, 4C**

5.

Většina psychologických teorií hovoří o jednom hlavním faktoru inteligence, který ovlivňuje řadu dalších složek lidského kognitivního systému. Americký psycholog _____ ovšem přišel s teorií mnohočetné inteligence, podle které můžeme rozlišit přibližně devět různých inteligencí.

Které z následujících jmen je zapotřebí doplnit na vynechané místo ve výše uvedeném textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) Carl G. Jung
- (B) **Howard Gardner**
- (C) Hans Eysenck
- (D) Alfred Binet

6.

V jakém stádiu lidského vývoje obvykle vrcholí tzv. období prvního vzdoru?

- (A) **v batolecím období**
- (B) v pubescenci
- (C) v adolescenci
- (D) v mladé dospělosti

1. Člověk a společnost

7.

1) psychosociální konflikt, ctnost, vývojová stádia	A) Jean Piaget
2) ego, nevědomí, latence	B) Lawrence Kohlberg
3) asimilace, předoperační stádium, konzervace	C) Erik Erikson
4) morálka, orientace, konvence	D) Sigmund Freud

Ve které z následujících možností jsou ke klíčovým pojmům z vývojových teorií správně přiřazeni jejich autoři?

- (A) 1A; 2C; 3B; 4D
(B) 1C; 2D; 3A; 4B
(C) 1C; 2D; 3B; 4A
(D) 1D; 2C; 3B; 4A

8.

	kvalitativní výzkum	kvantitativní výzkum
1.	zkoumání mnoha aspektů u mála objektů	zkoumání několika mála aspektů u mnoha objektů
2.	získávání údajů značně nestandardizované	získávání údajů vysoce standardizované
3.	vyhodnocování dat po ukončení jejich sběru	vyhodnocování dat v průběhu jejich sběru
4.	využití statistiky minimální až nulové	statistické zpracování dat nezbytné

Metody sociologického výzkumu můžeme na základě jejich povahy a přístupu k objektu zájmu rozdělit do dvou základních skupin – na kvalitativní a kvantitativní. V tabulce jsou na každém řádku uvedeny vždy dvojice protikladných charakteristik, přičemž jedna odpovídá kvalitativnímu a druhá kvantitativnímu přístupu. Která z následujících možností označuje pouze ty dvojice, jež jsou správně přiřazeny do sloupců reprezentujících uvedené přístupy?

- (A) jen 1. a 2.
(B) 1., 2. a 4.
(C) jen 1. a 4.
(D) 2., 3. a 4.

9.

Které všechny z následujících charakteristik jsou typické pro primární skupinu?

- 1) bezprostřední kontakt členů
2) nízký počet členů
3) formalita vztahů
4) silné emociální vazby
(A) jen 1, 2, 3
(B) jen 1, 2, 4
(C) jen 2, 3, 4
(D) všechny uvedené

10.

Karel na rozdíl od svých spolužáků dával dobrý pozor ve škole, pečlivě se učil, taneční nezanedbával a na vysoké škole se účastnil rozšiřujících kurzů společenského tance, kurzů osobního rozvoje a manažerských schopností. Teď se stal generálním ředitelem významné nadnárodní společnosti produkující moderní technická řešení. Společnost, kterou úspěšně začal řídit, zaměstnává desítky lidí, nabízí oblíbené a kvalitní produkty a služby soukromým zákazníkům i státním institucím a hraje nepostradatelnou roli na trhu. Jako generální ředitel dostal pozvání na nejvýznamnější společenskou událost roku, kterou je Ples v Opeře. Když se o svém pozvání dozvěděl, s nostalgií si vzpomněl na svá školní léta, kdy tvrdě pracoval, zatímco jeho vrstevníci chodili vyseďávat do kavárny. To v něm posílilo vědomí, že jeho vstup do nejvyšší společnosti nemůže dopadnout špatně a že si pozvání na událost sezony zaslouží.

Která z následujících možností nejlépe popisuje z hlediska sociologie situaci uvedenou v textu?

- (A) Karlovi jeho přístup k rozhodování o akumulovaném fyzickém kapitálu zajistil vyšší poměrnou výhodu oproti jeho vrstevníkům, což mu otevřelo dveře do vysoké společnosti. Dokázal zhodnotit fyzický kapitál.
(B) Karel významně profituje ze širší sítě svých společenských vztahů a bohatství svých styků a známostí, které postupem času získal a které mu zajistily pozvání na nejvýznamnější společenskou událost sezony. Jeho sociální kapitál se zhodnotil.
(C) Karlova společnost efektivně investovala do svého vedoucího pracovníka a pozvání na vrcholnou událost sezony je výsledkem strategie k získání kvalifikované pracovní síly. Investice do lidského kapitálu se vyplatila.
(D) Karlovo začlenění do privilegované vrstvy bylo podmíněno ziskem určitých vzorců chování a aktivní participací na získání a přivlastňování si symbolického bohatství. Karel dokázal využít svého kulturního kapitálu.

11.

Ve 20. letech 20. století se začal v sociologii utvářet nový myšlenkový proud, který se snažil těsně propojit empirický výzkum s teoretickými východisky a odmítal spekulativnost. Jeho představitelé zaměřili svou pozornost na výzkum města, nové metody jim umožnily analyzovat kriminalitu, například pouliční gangy mládeže. Kterým z následujících pojmů se tento sociologický směr nazývá?

- (A) chicagská škola
(B) strukturální funkcionalismus
(C) frankfurtská škola
(D) pozitivismus

1. Člověk a společnost

12.

Čím podle Maxe Webera zpravidla **není** dána stavovská příslušnost (na rozdíl od třídní příslušnosti)?

- (A) mírou sociální úcty
- (B) životním stylem příslušejícím stavu
- (C) **vztahem k výrobě zboží**
- (D) nezbytnými společenskými konvencemi, závaznými pro každého člena

13.

Co představují stát, církev, soudy i rodina z pohledu společenské struktury?

- (A) sociální agregáty
- (B) sociální byrokracie
- (C) sociální organizace
- (D) **sociální instituce**

TEXT K ÚLOHÁM 16 AŽ 17

Všichni máme nějaká mínění o Bohu, o morálce a jejích principech, o tom, co je člověk a vesmír. Ale protože jsme tyto své představy blíže nezkoumali, jsou zatím pouhými předpoklady našeho myšlení. Jsme přesvědčeni o mnoha věcech, aniž bychom o nich přemýšleli, jen je předpokládáme, někdy bez důkazů či dobrých důvodů. Filosofie nám pomáhá učinit tyto představy explicitními (pojmenovat, zformulovat je), poskytuje nám prostředky pro jejich obhajobu a zpřístupňuje nám i jiné možné předpoklady. Tam, kde jsme dříve pouze předpokládali jistý úhel pohledu, můžeme pro něj nyní uvádět argumenty s jistotou a vědomím toho, že naše předpoklady jsme si aktivně a kriticky zvolili, místo aby šlo o pouhou sbírku nahodilých přesvědčení, která jsme převzali kdo ví odkud. Být kritický znamená pečlivě a opatrně přezkoumávat naše i cizí přesvědčení, ověřovat je a být připraven své stanovisko případně změnit.

16.

Která z následujících možností je v souladu s obsahem ukázky?

- (A) Autor je přesvědčen, že filosofie je ke všemu kritická.
- (B) Autor vidí užitečnost filosofie v tom, že poskytuje poznání o Bohu a morálních principech.
- (C) Podle autora spočívá veškerý smysl filosofie v pojmenovávání našich skrytých předpokladů.
- (D) **Podle autora nám filosofie umožní kriticky prozkoumat oprávněnost našich přesvědčení.**

14.

V průzkumech veřejného mínění není možné ptát se všech obyvatel republiky, občanů, nebo voličů. Velikost výběrového souboru se pohybuje většinou mezi 1000–1500 respondenty.

Která z následujících skutečností se snížila, zvětšila-li uvedený výběrový soubor např. na dvojnásobek?

- (A) korektnost výzkumu
- (B) jednoznačnost výsledku výzkumu
- (C) reprezentativnost
- (D) **statistická chyba**

15.

Termín „neviditelné náboženství“ použili P. Berger a T. Luckmann pro neuvědomované modifikované náboženské prvky v myšlení a životě moderní společnosti, čímž zpochybnili koncept vymizení náboženství. V jejich pojetí se sekularizace jeví spíše jako odpor nikoli proti náboženství jako celku, ale jen proti jeho části. Která z následujících možností správně uvádí, o jakou část jde?

- (A) **o explicitní náboženské projevy v přežitých ritualizovaných formách**
- (B) o morální imperativy mající původ v náboženství
- (C) o rituály jako takové
- (D) o intervenci nadpřirozena do lidského života

17.

Které z následujících popisů chování jsou **v rozporu** s autorovým pojetím toho, co znamená „být kritický“?

1. Nevěřím, že klimatické změny způsobil člověk, proto si čtu jen články, které to potvrzují.
  2. Našel jsem na internetu články, které potvrzují i vyvracejí to, že by klimatické změny způsobil člověk, tak zatím nemám jasně vymezený názor na toto téma.
  3. Považuji za jasné, že klimatické změny způsobil člověk, existuje k tomu spousta vědeckých článků, a ten, kdo tvrdí opak, je hloupý.
  4. Nevěřil jsem, že klimatické změny způsobil člověk, ale po přečtení různých odborných článků jsem dospěl k opačnému názoru.
- (A) žádný
  - (B) pouze 1.
  - (C) **pouze 1. a 3.**
  - (D) všechny

1. Člověk a společnost

TEXT K ÚLOHÁM 18 AŽ 20

Milovníci vědění si uvědomují, že jejich duše jsou jednoduše připoutané a přilepené k jejich tělům: duše je schopná nahlížet jsoucno pouze skrze mříže svého žaláře, a ne podle své přirozenosti. Tu filosofie, když vidí hroznou povahu tohoto uvěznění duše a že uvězněný je pomocí žádostivosti veden k tomu, aby se udržoval uvězněný, klidně duši domlouvá a snaží se ji vyprostit a dokazuje jí, že je plno klamu v pozorování konaném očima, plno klamu v pozorování konaném ušima i ostatními smysly; přemlouvá ji, aby vystoupila vzhůru z těchto smyslů, pokud není jejich užívání nutné, a vybízí, aby se sama usebrala v sobě a aby nedůvěřovala ničemu jinému než sama sobě a tomu, co poznává jako skutečné jsoucno, a aby nedůvěřovala tomu, co poznává prostřednictvím něčeho jiného a co se mění; taková věc že je smyslová a viditelná, kdežto ta, kterou ona sama vidí, rozumová a neviditelná.

(upraveno, zkráceno; vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden)

18.

Který z následujících filosofů je autorem uvedeného textu?

- (A) Platón
- (B) Aristotelés
- (C) sv. Augustin
- (D) Plótinus

19.

Který z následujících způsobů poznání považuje autor v uvedené ukázce za správný, tedy vedoucí k pravdivému poznání, a z jakého důvodu?

- (A) poznání prostřednictvím smyslů, protože jen to umožňuje poznat svět kolem nás
- (B) poznání prostřednictvím smyslů, protože to lépe odpovídá měnící se a pohyblivé povaze vnějšího světa
- (C) **poznání prostřednictvím rozumu, protože jen tak lze poznat skutečné jsoucno**
- (D) poznání prostřednictvím rozumu i smyslů, protože jedno bez druhého by nedávalo smysl

20.

Která z následujících možností správně uvádí, k čemu, podle autora, v této ukázce nabádá filosofie?

- (A) K sebevraždě, aby se duše konečně zbavila svého vězení – těla.
- (B) **K oproštění se od tělesných žádostí a rozvíjení rozumového poznání.**
- (C) Ke kultivaci smyslového vnímání tak, aby bylo ve shodě s rozumem.
- (D) K osamělému životu, který jediný je schopen zaručit poznání skutečného jsoucna bez zprostředkování druhých.

2. Stát a právo

21.

Abychom správně porozuměli politické moci a odvodili ji z jejího původu, musíme uvážit, v jakém stavu všichni lidé jsou od přirozenosti. Je to stav dokonalé svobody řídit svá jednání a nakládat se svým majetkem a se svými osobami, jak považují za vhodné, v mezích přirozeného zákona, aniž žádají povolení nebo závisí na vůli kohokoli jiného. Je to také stav rovnosti, v němž je všechna moc a pravomoc vzájemná, aniž jeden má více než druhý.

(vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden)

Která z následujících možností nejlépe vystihuje, jaký je důvod uzavření společenské smlouvy podle autora uvedeného textu?

- (A) nutnost úniku z válečného stavu mezi lidmi
- (B) nástroj podřízení individuální moci pod nejvyšší řízení obecné vůle
- (C) **ochrana svobody, života a majetku**
- (D) úprava základních lidských práv a svobod v písemné formě

22.

Marek odmítá jakoukoli politickou či ekonomickou hierarchii, politickou moc a centralizaci. Uplatňování státní moci vnímá jako omezování lidské svobody. Marek by uvítal, pokud by byla společnost organizovaná v samosprávných jednotkách a řídila se přirozeným a zvykovým právem. Vláda státu by podle Marka neměla existovat.

Ke které z následujících politických ideologií se nejvíce hodí Markovy názory?

- (A) k liberalismu
- (B) **k anarchismu**
- (C) ke konzervatismu
- (D) ke komunismu

23.

Poslanecká sněmovna se sešla k hlasování o návrhu ústavního zákona v počtu 180 poslanců.

Jaké je nejmenší množství poslanců, kteří v uvedeném případě musejí hlasovat pro návrh, aby byl postoupen k hlasování v Senátu?

- (A) 91
- (B) 101
- (C) **120**
- (D) 140

24.

Která z následujících možností reprezentuje situaci, kdy pro přijetí návrhu v Senátu PČR musí hlasovat nadpoloviční většina všech senátorů?

- (A) při schvalování státního rozpočtu
- (B) **při hlasování o vyslání ozbrojených sil ČR mimo naše území**
- (C) při schvalování mezinárodní smlouvy
- (D) při hlasování o důvěře nebo nedůvěře vládě

25.

Dne 24. srpna 2020 prohlásila ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová: *Nový stavební zákon schválen vládou! Velký krok pro budoucnost naší země. Děkuji všem, kteří pomohli.*

Která z možností obsahuje, co její vyjádření s největší pravděpodobností znamená v souvislostech Ústavy České republiky?

- (A) Vláda vyhlásila nový stavební zákon. Až tento zákon podepíše prezident, předseda vlády a předseda Poslanecké sněmovny, začne ihned platit.
- (B) Vláda se usnesla na novém znění stavebního zákona, které následně předloží k podpisu prezidentovi. Ten má ještě právo zákon vetovat.
- (C) **Vláda svým usnesením schválila návrh stavebního zákona, který předloží Poslanecké sněmovně k projednání v zákonodárném procesu.**
- (D) Vláda svým usnesením schválila návrh stavebního zákona. Následně ho vyhlásí ve Sbírce vládních usnesení, čímž vstoupí v platnost.

26.

Navzdory všem podobnostem si však prezident tohoto muže jako premiéra vybral spíše kvůli vzájemným odlišnostem. Pro prosazení svých klíčových reforem potřebuje, aby jeho strana v červnových volbách získala většinu křesel v parlamentu nebo alespoň dostatek křesel k vytvoření koalice. Podle médií navíc premiér zapadá do snahy prezidenta ukončit tradiční dělení domácí politiky na levici a pravici. Agentura Reuters označila prezidentovo rozhodnutí vybrat si premiéra mimo vlastní stranu za bezprecedentní v poválečné historii země. Jmenováním tohoto muže si prezident rozšiřuje základnu a oslabuje odpůrce.

Tento článek, který se objevil před několika lety na českém internetu, pojednává o tom, že prezident jednoho státu jmenoval nového premiéra. Článek je záměrně upraven tak, aby nebylo možné jednoduše poznat, o jaký stát s poloprezidentským systémem se jedná. O kterém z následujících států (dle jeho politické praxe) tento článek nejpravděpodobněji pojednává?

- (A) o Spojených státech amerických
- (B) o České republice
- (C) **o Francii**
- (D) o Číně

2. Stát a právo

27.

Sešli se tři kamarádi.

Alešovi je 18 let a je občanem České republiky přihlášeným k trvalému pobytu v obci Liberec.

Franciszek, kterému je 21 let a je občanem Polské republiky, má povolení k trvalému pobytu v obci Bedřichov nedaleko Liberce, kde žije od svých 18 let.

Karel je občanem České republiky přihlášeným k trvalému pobytu v Jablonci nad Nisou a je mu 40 let.

Aleš, Franciszek a Karel společně debatují o svých volebních právech v České republice. Není jim úplně jasné, v kterých volbách mohou volit či kandidovat. U žádného z nich se přitom neobjevuje překážka ve volebním právu.

Která z následujících možností **není** vzhledem k uvedené situaci pravdivá?

- (A) Aleš má právo kandidovat ve volbách do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.
- (B) Franciszek má právo volit ve volbách do obecního zastupitelstva obce Bedřichov.
- (C) Aleš má právo kandidovat ve volbách do zastupitelstva obce Liberec.
- (D) Karel má právo kandidovat ve volbách do Senátu ČR.

28.

K možnostem, jak prosadit změnu na místní úrovni (tzn. v obcích) patří také místní referendum. Která z následujících možností správně vypovídá o iniciativě místního referenda?

- (A) Místní referendum mohou iniciovat pouze občané dané obce (min. 3 osoby) s tím, že nemusejí pro svůj návrh získat odpovídající počet podpisů oprávněných osob.
- (B) Místní referendum může iniciovat pouze místní zastupitelstvo (prostá většina pro) s tím, že musejí pro svůj návrh získat odpovídající počet podpisů oprávněných osob.
- (C) Místní referendum může iniciovat jak místní zastupitelstvo (prostá většina pro), tak i občané dané obce (min. 3 osoby) s tím, že občané dané obce musí pro svůj návrh získat odpovídající počet podpisů oprávněných osob.
- (D) Místní referendum může iniciovat jak místní zastupitelstvo (prostá většina pro), tak i občané dané obce (min. 3 osoby) s tím, že jak zastupitelstvo, tak občané dané obce nemusejí pro svůj návrh získat odpovídající počet podpisů oprávněných osob.

29.

Parlament právě schválil nový Zákon o odpadech. Kolem zákona panovala celá řada neshod a sporů, což mělo za následek, že tato norma prošla poslaneckou sněmovnou i senátem jen velice těsnou většinou. Prezident republiky již nějaký čas před schválením zákona deklaroval, že má vůči němu velké výhrady, a že jej proto nepodepíše. Nyní, kdy je zákon schválen parlamentem, je řada právě na prezidentu republiky, který má podle Ústavy takový zákon podepsat. Prezident však nechal příslušnou lhůtu marně uplynout a zákon v souladu s tím, co říkal dříve, skutečně nepodepsal.

Vstoupí Zákon o odpadech za výše popsaných skutečností v platnost?

- (A) Ano, protože v platnost vstoupí každý zákon schválený poslaneckou sněmovnou a současně senátem, a to bez dalších podmínek.
- (B) Ano, podpis prezidenta pod běžným zákonem má v současné podobě spíše formální povahu a není pro vstup zákona v platnost nezbytný.
- (C) Ne, podpis prezidenta republiky pod běžným zákonem je nezbytný pro vstup takového zákona v platnost.
- (D) Ne, pokud zákon nepodepíše prezident republiky, vrací se zákon poslanecké sněmovně, která jej musí schválit alespoň 101 hlasy.

30.

Které dvě doktríny v sobě slučovala nacistická ideologie?

- (A) elitismus a dialektický materialismus
- (B) patriarchalismus a liberalismus
- (C) liberalismus a anarchismus
- (D) rasismus a totalitarismus

31.

Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, _____.

Kterou z následujících možností je zapotřebí doplnit na vynechané místo v uvedeném textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) použije se výklad pro adresáta příznivější
- (B) prohlásí soud neplatnost mezinárodní smlouvy
- (C) použije se zákon
- (D) použije se mezinárodní smlouva

2. Stát a právo

32.

§ 13

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

Ke kterému z následujících termínů se primárně vztahuje smysl výše citovaného paragrafu občanského zákoníku?

- (A) ochrana slabšího
- (B) právní legalizace
- (C) **právní jistota**
- (D) pacta sunt servanda (smlouvy mají být plněny)

33.

Pan Uhlíř si kupuje pozemek, který byl v nabídce realitní kanceláře. Zkontroloval si stav pozemku v evidenci katastru nemovitostí, kde zjistil, že na pozemku vážně služebnost stezky. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, jaký dopad bude mít služebnost stezky na pozemku na pana Uhlíře, koupí-li tento pozemek?

- (A) Pan Uhlíř bude oprávněn procházet přes sousední pozemky bez ohledu na to, kdo je jejich vlastníkem a zda jsou oploceny či nikoli.
- (B) Pan Uhlíř bude povinen v okolí pozemku udržovat značení turistických stezek a informovat Klub českých turistů o jeho poškození.
- (C) **Pan Uhlíř bude povinen strpět procházení či dopravování se lidskou silou osoby, které služebnost stezky svědčí, a dalších osob směřujících k oprávněné osobě.**
- (D) Nebude na něj mít žádný dopad, jelikož převodem pozemku zanikají všechna věcná práva váznoucí na pozemku.

34.

Klára půjčila Petře částku ve výši 100 000 Kč a dohodly se, že Petra jí peníze do jednoho roku vrátí. Petra však ve sjednaný čas peníze nevrátila, a proto se Klára rozhodla, že svůj nárok uplatní u příslušného okresního soudu. Ten však žalobu Kláry zamítl. Která z následujících možností nejlépe vystihuje, jakým způsobem se může Klára proti nepravomocnému rozhodnutí okresního soudu v souladu s občanským soudním řádem bránit?

- (A) **podáním odvolání k příslušnému krajskému soudu**
- (B) podáním dovolání k Nejvyššímu soudu ČR
- (C) podáním ústavní stížnosti k Ústavnímu soudu ČR
- (D) podáním exekučního návrhu k jí vybranému soudnímu exekutorovi

35.

1.	uzavřené a stále platné manželství jednoho z partnerů mimo hranice ČR
2.	uzavřené a stále platné registrované partnerství v ČR
3.	příbuznost mezi partnery, kdy jeden z partnerů v minulosti osvojil druhého z nich
4.	partner, který předešlý svazek uzavřel u státěm registrované církve, neobdržel však rozhodnutí od církevního soudu o neplatnosti tohoto manželství

Která z následujících možností nabízí pouze takové situace (nebo jen situaci), které by byly překážkou pro uzavření nového sňatku podle občanského zákoníku ČR?

- (A) jen 1.
- (B) jen 1. a 2.
- (C) **1., 2. a 3.**
- (D) 3. a 4.

36.

1.	projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka
2.	výroba a distribuce omamných látek ve velkém rozsahu
3.	neuposlechnutí rozkazu v armádě
4.	příprava útočné války

Která z následujících možností zahrnuje pouze takové trestné činy, za něž trestní odpovědnost podle trestního zákoníku ČR uplynutím promlčecí doby zaniká?

- (A) **jen 1., 2. a 3.**
- (B) jen 2. a 3.
- (C) jen 3.
- (D) všechny

2. Stát a právo

37.

Karel Uragán jel dne 31. srpna 2021 po pozemní komunikaci v obci Ústí nad Labem v úseku neoznačeném žádnou zákazovou značkou upravující rychlost se svým vozem rychlostí 123 km/h. V úseku pozemní komunikace nebyl žádný jiný účastník dopravního provozu. Karel nezpůsobil dopravní nehodu ani nikomu konkrétnímu nevzniklo žádné nebezpečí, ovšem to bylo dáno zejména tím, že byla pozdní noční hodina, a tak na místě nebyl žádný provoz. Změřila jej však hlídka dopravní policie. Té Karel ani nepředložil řidičský průkaz, protože si jej zapomněl doma. Dechová zkouška u něj neprokázala alkohol v krvi.

Jak by mělo být podle uvedených informací jeho jednání kvalifikováno?

- (A) Jako přečin obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1 trestního zákoníku.
- (B) Jako přestupek překročení nejvyšší dovolené rychlosti v obci o více než 40 km/h podle § 125c odst. 1 písm. f), bod 2. zákona o provozu na pozemních komunikacích.
- (C) Jako přečin nebezpečného pronásledování podle § 354 odst. 1 trestního zákoníku.
- (D) Jako přečin výtržnictví podle § 358 odst. 1 trestního zákoníku.

38.

Je proti němu vedeno trestní stíhání. Má právo zvolit si obhájce a radit se s ním. Je povinen strpět úkony trestního řízení.

Která z následujících možností správně pojmenovává osobu, jejíž charakteristika je uvedena výše?

- (A) odpůrce
- (B) obviněný
- (C) vyšetřovaný svědek
- (D) žalovaný účastník v trestním řízení

39.

Alžběta pracovala tři roky jako referentka ve firmě Starosta & Syn, s.r.o. na základě pracovní smlouvy, v níž nebyla ošetřena výpovědní lhůta. Postupem času se ukázalo, že její práci zastane jiná pracovnice firmy. Bylo tedy rozhodnuto o sloučení pracovních úseků a Alžbětina pracovní pozice byla zrušena. Dostala výpověď z pracovního poměru z důvodu nadbytečnosti podle § 52, písm. c), zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, dne 13. září 2019. Tento den připadl na pátek, kdy odešla dříve z práce a nemohla si ji tedy převzít osobně. Proto se jí rozhodl zaměstnavatel výpověď doručit poštou. Výpověď jí byla doručena 16. září 2019.

Která z následujících možností správně označuje, kdy skončil v tomto případě Alžbětin pracovní poměr, nevznikla-li ochranná doba?

- (A) 14. září 2019
- (B) 17. září 2019
- (C) 31. října 2019
- (D) 30. listopadu 2019

40.

Jde o společenství neuzavřeného počtu osob, nejméně však 3 osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání. Základním dokumentem jsou stanovy. Statutárním orgánem je představenstvo nebo předseda.

Která z následujících možností správně uvádí o jakou obchodní korporaci se jedná?

- (A) družstvo
- (B) společnost s ručením omezeným
- (C) akciová společnost
- (D) veřejná obchodní společnost

3. Hospodářství a svět

41.

Které země jsou součástí Visegrádské skupiny – aliance zemí střední Evropy?

- (A) Rakousko, Česko, Slovensko, Maďarsko
- (B) Slovinsko, Česko, Slovensko, Polsko
- (C) **Česko, Slovensko, Maďarsko, Polsko**
- (D) Slovinsko, Česko, Slovensko, Rakousko

42.

Kterou z níže uvedených funkcí zastává od prosince 2019 německá politička Ursula von der Leyenová?

- (A) ministryně zahraničí EU
- (B) předsedkyně Evropské rady
- (C) zvláštní komisařka pro integraci EU
- (D) **předsedkyně Evropské komise**

43.

Která následujících z možností pravdivě vypovídá o vstupu ČR do Evropské unie a s tím spojeným přijetím eura?

- (A) Občané ČR při referendu o vstupu do EU v roce 2004 na otázku, zda chtějí přijmout euro, většinou řekli ano, ale nebylo řečeno, dokdy jej ČR musí přijmout.
- (B) Občané ČR se při zvláštním referendu o přijetí eura v roce 2015 vyslovili z 31 % proti přijetí, čímž bylo rozhodnuto, že ČR euro nepřijme.
- (C) **Česká politická reprezentace se při vstupu do EU zavázala k přijetí eura, ale nebylo řečeno, dokdy jej ČR musí přijmout.**
- (D) Česká politická reprezentace se při vstupu do EU zavázala k přijetí eura s tím, že ho musí přijmout nejpozději ve chvíli, kdy její ekonomika přesáhne průměr HDP na obyvatele celé EU.

44.

Která z následujících možností správně popisuje jeden z hlavních účelů vytvoření Evropského společenství pro atomovou energii (EURATOM)?

- (A) zabránění Německu v konstrukci atomové bomby, která by byla pro Evropu hrozbou
- (B) vytvoření společného plánu na obranu proti případnému atomovému útoku ze strany Sovětského svazu
- (C) zabránění šíření jaderných zbraní ve světě a efektivní kontrola zacházení s jaderným materiálem těch zemí, které jej nevyužívaly pro vojenské účely
- (D) **vytvoření společného trhu s nukleárními materiály a podpory jejich mírového využití**

45.

Poslanci Evropského parlamentu se dělí do tzv. frakcí. Podle jakého kritéria toto dělení probíhá?

- (A) podle národní příslušnosti
- (B) podle geografické blízkosti
- (C) **podle politické orientace**
- (D) podle historické dohody lídrů z roku 1979

46.

Jedná se o sekundární pramen práva Evropské unie, který je nástrojem přibližování legislativ členských zemí Evropské unie. Z tohoto důvodu je jednou z jeho charakteristik také přímý efekt ve všech zemích, v horizontálních i vertikálních vztazích. Tento akt je obecně platný a zavazuje neurčitý okruh adresátů. Jeho forma může být různá, jelikož pro členské státy je závazný pouze výsledek, kterého má být dosaženo. Státy si tak stanovují vlastní právní akty, které naplňují cíle tohoto právního aktu.

Která z následujících možností správně pojmenovává právní akt Evropské unie popsany v uvedeném textu?

- (A) nařízení
- (B) **směrnice**
- (C) stanovisko
- (D) rozhodnutí

47.

Jsem Čech rodu slovanského, i se vším tím nemnohým, co mám i co mohu, oddal jsem se zcela i navždy ve službu svému národu. Tento národ malý sice jest, ale odjakživa zvláštní a sám o sobě stávající. Panovníci jeho účastnili se od věků ve svazku knížat německých, národ ale sebe sám nikdy k národu německému nepočítal, aniž také od jiných po všechna století kdy k němu byl počítán (...) Žádá-li ale kdo, aby na tento dosavadní svazek mezi knížaty nyní spojil se národ český sám s národem německým, jest aspoň toto vždy požadavek nový, nemající žádného historického základu právního, jemuž já o své osobě hověti oprávněn se necítím, pokud neobdržím k tomu výslovného i platného mandátu.

Tímto způsobem František Palacký ve své odpovědi na výzvu k účasti na jednání frankfurtského parlamentu jednoznačně formuloval svůj postoj k případnému sjednocení Německa. Které z následujících možných řešení sjednocení Německa tím vlastně **odmítl**?

- (A) velkopruské sjednocení
- (B) **velkoněmecké sjednocení**
- (C) maloněmecké sjednocení
- (D) rakousko-uherské sjednocení

3. Hospodářství a svět

48.

V roce 1867 došlo v Habsburské monarchii k ústavněprávnímu aktu, jenž se nazývá rakousko-uherské vyrovnání, nebo též dualismus. Šlo o faktické vytvoření soustátí, v němž mimo panovníka z původních společných institucí zbyly jen některé.

Která z následujících možností uvádí státní instituci, jež **nezůstala** pro obě země společnou?

- (A) parlament (tzv. říšská rada ve Vídni)
- (B) ministerstvo financí
- (C) ministerstvo války
- (D) ministerstvo zahraničí

49.

“SAVE ME FROM MY FRIENDS!”

Tato karikatura z roku 1878 zachycuje obtížné postavení jednoho asijského státu během tzv. Velké hry – strategického konfliktu dvou mocností o sféru vlivu v tomto regionu. Obě tyto mocnosti jsou na obrázku symbolicky zobrazeny svými ikonickými zvířaty.

O který stát a mezi kterými mocnostmi se jedná?

- (A) Osmanská říše (Turecko) mezi Německým císařstvím a Nizozemským královstvím
- (B) Persie (Írán) mezi Spojenými státy a Velkou Británií
- (C) Afghánistán mezi Ruskem a Velkou Británií
- (D) Indie mezi Velkou Británií a Francií

50.

Ani jeden národ nebyl tak zkoušen jako _____ – Tataři, Moháč, Trianon. Dokdy ještě? Kdy podá Západ pomocnou ruku, kdy nastane mír mezi „syny“, kdy dopřejí odpočinek _____ ty národy, které oni bránili před (...) Tatary, které by v současnosti nebyly tak silné, kdybychom my nekrváceli za ně a za naši svobodu.

(vzhledem k povaze úlohy není zdroj uveden)

Která z následujících možností uvádí v daném pořadí slova, jež je zapotřebí doplnit na vynechaná místa do výše uvedeného textu tak, aby byl napsán věcně správně?

- (A) polský; Polákovi
- (B) německý; Němcovi
- (C) maďarský; Maďarovi
- (D) ukrajinský; Ukrajincovi

51.

Jak se jinak nazývá Pařížská dohoda z roku 1928, která obsahovala deklaraci zřeknutí se síly jako prostředku řešení mezinárodních sporů?

- (A) Svatá aliance
- (B) Briand–Kellogův pakt
- (C) pakt Molotov–Ribbentrop
- (D) Helsinská deklarace

52.

V 70. letech 20. století postihly svět dvě velké ropné krize, jež výraznou měrou snížily výkon ekonomiky západní Evropy a USA.

Která z následujících možností uvádí správně v chronologickém pořadí příčiny těchto dvou krizí?

- (A) 1) vpád SSSR do Afghánistánu a následné utlumení těžby ropy; 2) konec ekonomické spolupráce islamistické Saudské Arábie se Západem
- (B) 1) ropné embargo ze strany SSSR, jež bylo reakcí na podporu Západu Izraeli v Suezské krizi; 2) vystoupení USA z kartelu vývozců ropy OPEC, čímž došlo k jeho zhroutení
- (C) 1) výrazné snížení exportu ropy muslimskými zeměmi, jež bylo reakcí na podporu Západu Izraeli během jomkippurské války; 2) utlumení exportu ropy v Íránu v důsledku islámské revoluce a svržení prozápadního diktátora Rezá Pahlaviho
- (D) 1) ropné embargo ze strany SSSR poté, co Západ kritizoval srpnovou invazi do ČSSR; 2) pokles produkce ropy v důsledku války mezi Irákem a Íránem

3. Hospodářství a svět

53.

Který z následujících výroků o Miladě Horákové (1901–1950) **není** pravdivý?

- (A) Byla aktivní v protifašistickém odboji, za což byla vězněna.
- (B) Byla odsouzena a popravena komunistickým režimem.
- (C) **Byla aktivní političkou, věnovala se po válce zejména problematice národního hospodářství.**
- (D) Byla aktivní političkou, věnovala se mimo jiné sociální problematice.

54. Úloha byla z rozhodnutí NOK vyřazena.

Byl v pořadí pátým československým prezidentem. Po likvidaci soukromého sektoru hrdě vyhlásil „*vítězství socialismu v Československu*“. Po tomto aktu byla přijata nová ústava ukotvující vedoucí postavení KSČ a byl změněn název republiky na Československá socialistická republika.

Jak se jmenoval státník, kterého charakterizuje uvedený text?

- (A) Ludvík Svoboda
- (B) Klement Gottwald
- (C) **Antonín Novotný**
- (D) Gustáv Husák

55.

Jaký je minimální počet osob, které mohou založit společnost s ručením omezeným?

- (A) **1**
- (B) 2
- (C) 10
- (D) 50

56.

Pokud vlastníte dluhopis zakoupený za 1000 Kč, ve kterém se jeho výstavce Ministerstvo financí ČR zavazuje, že za pět let vyplátí držiteli tohoto cenného papíru částku 1200 Kč, pak částka 200 Kč, o kterou byla původní hodnota dluhopisu navýšena, představuje:

- (A) úvěr, který poskytuje držitel dluhopisu českému státu
- (B) **úrok, který je profitem držitele dluhopisu**
- (C) úrok, který je profitem výstavce dluhopisu
- (D) finanční kapitál, který poskytl držitel dluhopisu českému státu

57.

Co se stane s penězi uloženými v bance, je-li úroková míra z vkladů 3 % a míra inflace 5 %?

- (A) Nic, vzhledem k úrokům se jejich reálná hodnota nezmění.
- (B) **Jejich reálná hodnota poklesne.**
- (C) Klesne jejich nominální hodnota, jejich reálná hodnota se nezmění.
- (D) Reálná hodnota se nezmění, nominální hodnota stoupne.

58.

Josef zdědil po smrti svých rodičů rozsáhlý činžovní dům v Praze. Po třech letech, kdy se snažil dům opravit, ho byl nucen z ekonomických důvodů prodat. Kterou z následujících daní musel Josef platit pravidelně po celou dobu užívání domu?

- (A) **daň z nemovitosti**
- (B) dědickou daň
- (C) daň z převodu nemovitosti
- (D) darovací daň

59.

Jedním z makroekonomických ukazatelů je míra nezaměstnanosti. Která z následujících možností uvádí, jak ji lze spočítat (uvádí se v procentech)?

- (A) $\frac{\text{počet nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci}}{\text{ekonomicky aktivní obyvatelstvo}} \times 100$
- (B) $\frac{\text{počet všech nezaměstnaných}}{\text{ekonomicky aktivní obyvatelstvo}} \times 100$
- (C) $\frac{\text{počet všech nezaměstnaných}}{\text{počet všech obyvatel}} \times 100$
- (D) $\frac{\text{počet nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci}}{\text{počet všech obyvatel}} \times 100$

60.

V České republice sociální pojištění slouží k:

- I. vyplácení nemocenských dávek
- II. vyplácení důchodů
- III. vyplácení podpor v nezaměstnanosti

Která z uvedených tvrzení jsou správná?

- (A) jen I.
- (B) jen II.
- (C) jen I. a II.
- (D) **všechna**